

HAG

Előfizetési ár: Egy
óra 50.000 K., ne-
gyedévre 135.000 K.
Egyes szám ára 2000
K., vasárnap 4000 K.
Wienben hétköznap
és vasárnap 2500
csuták kor. — Hír-
dészek milliméter-
es díjazás szerint.

Főmunkatárs: TÚRI BÉLA

1925 december 15

Az élet igazgatása

Öt új közigazgatási kerület lesz a fővárosban: az eddigi 10 helyett 15. Hogy a közigazgatási kerületek tarthatatlanok voltak, azt eléggé bizonyítja a főváros XXII. választókerületés felosztása. Egy-egy fővárosi kerület lakosságának száma nagyobb, mint némelyik vármegyéé, pedig a vármegyék járásokra vannak felosztva, a járások jegyzői körökre oszlanak s még így is jogos a panasz, hogy a közigazgatás nem törődik, mert nem törődhetik intenzív módon a maga népével, amelynek közegészségi, ipari és kereskedelmi, kulturális ügye a járás és a körjegyzőség gondozására van bízva. Hát még az adózás, a kihágási bírászkodás, a vásártartás, az utrendészet, a házalás, a közbiztonság, a bagatell bíráskodás, a munka- és munkásügyi gondoskodás, a szegényügy s a közigazgatás egyéb, még sem számlálható apró-cseprő kérdései, amelyek bármily lényegtelennek látszanak is, valakinek mégis csak lényeges, sokszor életbevágó, sorsdöntő ügyei.

Amikor a közigazgatás egyszerűsítésének gondolatát az élet egyre gyorsabb iramot diktáló igényei a figyelem előterébe sodorták, nem pusztán a kevesebb papíros fogyasztás volt a vezető gondolat, hanem az intenzívebb népgondozás. Önmagában a közigazgatás egyszerűsítése, amíg csak arról van szó, hogy kevesebb legyen az akta s gyorsabb az elintézés, még nem sokat ér. Azért kell egyszerűsíteni a közigazgatást, hogy több ideje legyen azzal az embertömeggel törődni, amelyet igazgatnia kell. Az egyszerűsítésnek tehát a decentralizálás felé kell törekednie. Kevesebb forum a jogkeresésben, az alsóbb fórumoknak minél teljesebb kezdeményező és intézkedő hatáskör, minél több járás, minél több jegyzőség, ime ez az egyszerűsítés egyik lényeges feltétele.

A fővárosban sem lehet másként. A tiz kerületés beosztás mellett — bármily elismerésre méltó legyen is a főváros adminisztrációjának tisztikara, — szó sem lehet intenzív közigazgatásról, ami alatt itt a fővárosban nem a hatóságok gyámkodó akadékoskodását, hanem azt a szociális gondoskodást értjük, amely messzemenő figyelemmel kíséri a lakosság életstandardját, az élet lüktető gyorsasága szerint intézkedik, segít, gyámolít, fékez s ha kell kényszerít.

A 70-es és 80-as évek viszonylagos jómódjában élő Budapestnek jó és helyes volt az eddigi tiz kerületés beosztás. Az előjáróságok és a melléje beosztott hivatalok (kerületi adóhivatal, tisztii orvosok, állatorvosok, stb.) az ügyforgalmat nyugodt lelkiismerettel elláthatták. Azóta azonban világváros lett Budapest, de sajnos, egyuttal nyomorváros is. Ismeretlen százezrek üledtek le a fővárosban, amelyek itt élnek a pincelakásokban, tömegszállásokban s ott rajzanak a gyárak és műhelyek körül, éheznek, fáznak, munkát hajszolnak és a társadalomellenes agitáció könnyű zsákmányaiként a demagógia tanításaira reagálnak. Ezt a rettentő néptömeget nem lehet pusztán rendőri intézkedésekkel kezelni, de papírossal, statisztikával, itt-ott a nyomor mélységeibe bepillantó jóakarattal sem. Ide intenzív közigazgatás kell, vagy helyesebben: intenzív népgondozás, amely gyorsan cselekszik, mindent lát, mindent megérez s ezzel egyben

hozzá is tud férkőzni az elbódítható emberek értelméhez és szívéhez. Egy idejében kiadott okos, megértő intézkedés többet használ a közrend, a konszolidáció érdekében, mint akárhány rendőr vagy utólagos, elkésett nyomorenyhítő segély.

Mindenképen helyeselnünk kell tehát a főváros kerületeinek szaporitását, de egyuttal követelnünk kell végre a főváros közigazgatásának alapos átszervezését, decentralizálását is. A kerületi választmányok, amelyek körül oly nagy harcok voltak a lezajlott választás idején, jóformán hatáskör nélkül tengődnek és semmi érdemleges munkát nem végeznek. Ezekre rá lehetne bízni a közgyűlések némely helyi vonatkozású kisebb ügyeit, amelyeket a politikai jellegű közgyűlések, csak úgy kutyafuttában, mellékesen és minden figyelem nélkül intéznek.

A belügyminisztérium tervei között legéletrevalóbb és legfontosabb az a gondolat, hogy a járási választmányok hatáskörének széleskörű megállapításával tehermentesíti a közgyűléseket. Ugyanazt kellene tenni a kerületi választmányokkal s ezzel gyorsabb üteművé lehetne tenni a helyi viszonyok és az emberek ismeretében jártasabb kerületi érdekeletségek bevonásával, az ügyeket.

Szinte képtelenség elgondolni, hogy a légymányosi ember ügyét ugyanaz a kerületi előljáróság intézze, amely intézi, úgy ahogy, a krisztinavárosi vagy a zugligeti és hűvösvölgyi emberét. Az ilyen közigazgatás csak arra jó, hogy az akták mellett elégedetlenséget gyártson s bárhogy iparkodik, soha el nem torlaszolhatja a panaszok áradatát. A főváros szeretetének, az együttérzésnek, a polgári gondolatnak meg nem nyerheti az idejétmúlt közigazgatás a sziveket: égetően sürgős kötelesség, hogy gyökeres átszervezéssel tegye az élet igazgatásává magát.